

آیین نامه ارزشیابی تحصیلی و تربیتی دوره راهنمایی تحصیلی^۱

مصوب جلسه ۷۵۰ تاریخ ۱۳۸۶/۴/۲۶ - شماره ابلاغ ۵۱۹۴/۱۲۰/تاریخ ۸۶/۷/۲

ماده ۱- تعاریف

ارزشیابی تحصیلی و تربیتی: ارزشیابی تحصیلی و تربیتی بخش جدایی ناپذیر فرآیند یاددهی - یادگیری است که داوری و قضاوت در مورد آموخته‌ها و تغییر رفتار دانش‌آموز در جهت نیل به هدفهای آموزشی و پرورشی بر اساس آن صورت می‌پذیرد.

ارزشیابی تشخیصی: ارزشیابی تشخیصی به منظور آگاهی از میزان آمادگی دانش‌آموز جهت شروع مناسب تدریس مطالب جدید توسط معلم انجام می‌گیرد.

ارزشیابی تکوینی: مجموعه اقدامات و فعالیت‌هایی است که به صورت مستمر توسط معلم و دانش‌آموز و سایر ارزیابی‌کنندگان به منظور بهبود فرآیند یاددهی - یادگیری، در طول هر نوبت به عمل می‌آید که شامل انجام تکالیف درسی، آزمون‌های عملکردی، فعالیت‌های مرتبط با درس خارج از کلاس به صورت فردی یا گروهی (فعالیت‌های پژوهشی و ...) ارزشیابی‌های باز و مشاهدات تدریجی رفتار و خودارزیابی و نظر اولیا دانش‌آموز می‌باشد.

ارزشیابی باز: به آن نوع ارزشیابی اطلاق می‌شود که دانش‌آموزان بتوانند هنگام آزمون از کتاب درسی و سایر منابع مرتبط دیگر به صورت گروهی یا فردی نیز استفاده نمایند. بدیهی است که در ارزشیابی باز سؤالات باید جنبه تفسیری، تحلیلی، ترکیبی و استنباطی داشته باشد.

خودارزیابی: ایجاد فرصت و شرایطی توسط معلم است تا دانش‌آموزان بتوانند درباره میزان یادگیری خود به قضاوت و ارزیابی بپردازند.

آزمون عملکردی: آزمونی است که توسط معلم صورت می‌گیرد و ناظر بر مشاهده و عمل دانش‌آموزان در انجام تکالیف محوله یا داوطلبانه است.

ارزشیابی گروهی (مشارکتی): نوعی ارزشیابی است که در فرایند اجرایی آن، دانش‌آموزان صرفاً موضوع ارزشیابی نیستند بلکه بطور فعال و به صورت گروهی در امر ارزشیابی شرکت و با هم همکاری می‌کنند.

ارزشیابی پایانی: عبارت از ارزشیابی‌هایی است که در پایان هر یک از نوبت‌های مذکور در ماده ۳ به عمل می‌آید.

ماده ۲- اهداف در دوره راهنمایی تحصیلی، ارزشیابی دانش‌آموزان مبتنی بر اصول حاکم بر ارزشیابی پیشرفت تحصیلی با تأکید بر اهداف زیر انجام می‌گردد:

- ۱-۲- جمع آوری و تولید اطلاعات برای اصلاح برنامه‌ها و روش‌های آموزشی
- ۲-۲- حصول اطمینان از تحقق یادگیری در دانش‌آموزان برای ارتقای آنان به پایه یا دوره تحصیلی بالاتر
- ۳-۲- اصلاح و بهبود فرآیند یاددهی - یادگیری
- ۴-۲- ایجاد مهارت خودارزیابی به صورت فردی و گروهی در دانش‌آموزان
- ۵-۲- تشخیص و پرورش استعدادها، علایق و خلاقیت دانش‌آموزان به منظور راهنمایی آنان در فعالیت‌های حال و آینده

۶-۲- ایجاد التزام به رشد همه‌جانبه دانش‌آموزان و رعایت اصل تفاوت‌های فردی در فرآیند یاددهی - یادگیری

۷-۲- امید آفرینی و تقویت اعتماد به نفس در دانش‌آموزان

ماده ۳- ارزشیابی تحصیلی و تربیتی دانش‌آموزان در نوبت‌های زیر انجام می‌شود:

- الف) ارزشیابی نوبت اول (لغایت پایان دی‌ماه)
- ب) ارزشیابی نوبت دوم (لغایت پایان خردادماه)
- ج) ارزشیابی ویژه دانش‌آموزانی که در درس یا دروسی در خردادماه تجدید شده‌اند و در کلاسهای جبرانی تابستانی شرکت می‌کنند (لغایت نیمه اول مردادماه)
- د) ارزشیابی ویژه دانش‌آموزانی که در خرداد یا مردادماه قبول نشده‌اند (لغایت ۲۰ شهریورماه)

۱- برابر مصوبه جلسه ۶۳۵ تاریخ ۷۸/۲/۳۰ موارد زیر در مدارس راهنمایی تحصیلی وابسته به سازمان ملی پرورش استعدادها درخشان اجراء می‌گردد.

۱- کلیه وظایفی که در آیین نامه امتحانات به ادارات آموزش و پرورش محول گردیده به استثنای پلمپ دفاتر امتحانی و آمار و نظارت بر برگزاری امتحانات نهایی پایه سوم به سازمان ملی پرورش استعدادها درخشان واگذار می‌شود.

۲- سازمان ملی پرورش استعدادها درخشان می‌تواند به مطالب کتب درسی محتوای تکمیلی نیز اضافه نماید.

۳- ضوابط اختصاصی ورود به مدرسه و نحوه انتقال دانش‌آموزان مدارس وابسته به سازمان ملی پرورش استعدادها درخشان برابر آیین نامه مصوب هیأت امناء سازمان خواهد بود.

ه) ارزشیابی ویژه دانش‌آموزانی که در نوبت مرداد یا شهریورماه شرایط قبولی پایه سوم را احراز نمی‌کنند (لغایت ۲۰ دی‌ماه)

و) ارزشیابی از غایبین موجه که حداکثر دو هفته پس از اعلام نتایج ارزشیابی‌های خرداد و شهریور انجام می‌شود.

تبصره ۱- در ایام ارزشیابی پایانی نوبت اول، کلاس‌های درس دایر خواهد بود. ولی مدارس می‌توانند با اخذ مجوز از کمیسیون خاص اداره آموزش و پرورش منطقه / ناحیه / شهرستان حداکثر به میزان دو هفته متوالی کلاس درس را در نوبت اول تعطیل نمایند. در این صورت مدیر مدرسه موظف است مراتب را به صورت مکتوب به اولیای دانش‌آموزان اطلاع دهد. در ایام برگزاری ارزشیابی نوبت دوم کلاس‌های درس دایر نمی‌باشد.

تبصره ۲- در مناطق گرمسیری، ارزشیابی نوبت اول و دوم به تشخیص کمیسیون خاص منطقه حداکثر دو هفته زودتر برگزار خواهد شد.

تبصره ۳- مدرسه می‌تواند با اخذ مجوز کمیسیون خاص اداره آموزش و پرورش محل از دانش‌آموزی که به ضرورت به اتفاق والدین خود به خارج از کشور عزیمت خواهد کرد، حداکثر یک ماه قبل از شروع ارزشیابی پایانی، ارزشیابی به عمل آورد.

ماده ۴- نوع ارزشیابی پایانی هر درس به شرح جدول پیوست می‌باشد.

ماده ۵- نمره ارزشیابی هر درس بر مبنای ۲۰ خواهد بود که سهم نمره ارزشیابی تکوینی و پایانی هر یک (۱) می‌باشد لکن متناسب با ماهیت هر درس، سهم نمره تکوینی قابل افزایش خواهد بود که در راهنمای برنامه درسی مصوب شورای عالی آموزش و پرورش مشخص می‌گردد. ضمناً چنانچه در هر یک از نوبت‌های ارزشیابی، نمره دانش‌آموزی پس از محاسبه میانگین نمره ارزشیابی تکوینی و پایانی به صورت اعشاری بود، معلم مربوط می‌تواند با توجه به وضعیت درسی دانش‌آموز در کلاس به هر نحو که صلاح می‌داند نمره وی را سر راست کند.

تبصره ۱- نمره ارزشیابی هر درس در نوبت اول با احتساب ضریب یک و در نوبت دوم با احتساب ضریب دو در کارنامه درج می‌گردد.

تبصره ۲- معلم موظف است حداکثر تا پنج روز قبل از برگزاری ارزشیابی پایانی هر نوبت نمره‌ی ارزشیابی تکوینی را به دفتر مدرسه تحویل دهد. در ضمن معلمان باید نتایج ارزشیابی‌های به عمل آمده در مورد هر دانش‌آموز را در صورت مرخصی یا انتقال از طریق مدیر مدرسه به معلم جدید تحویل دهند.

تبصره ۳- با توجه به نقش اولیای دانش‌آموزان در فعالیت‌های خارج از مدرسه، معلمان می‌توانند حداکثر تا یک نمره ارزشیابی تکوینی هر درس را در هر نوبت به نظر اولیای دانش‌آموزان اختصاص دهند.

تبصره ۴- در ارزشیابی‌های پس از نوبت دوم نمره هر درس به شرح زیر محاسبه می‌گردد: نمره پایانی دروس تجدیدی (یا غایبین موجه) به علاوه نمره تکوینی نوبت دوم تقسیم بر عدد دو.

تبصره ۵- دانش‌آموزی که به علت غیبت موجه (ثبت‌نام بدون حضور در کلاس با مجوز کمیسیون خاص اداره آموزش و پرورش، بیماری و نظایر آن) در طول سال تحصیلی فاقد نمره ارزشیابی تکوینی است و لیکن در ارزشیابی پایانی دارای نمره است، نمره ارزشیابی پایانی هر نوبت وی جایگزین نمره ارزشیابی تکوینی همان نوبت می‌گردد.

تبصره ۶- نمره ارزشیابی تکوینی دانش‌آموزی که قبل از برگزاری ارزشیابی پایانی با رعایت مقررات از مدرسه‌ای به مدرسه دیگر منتقل شود، توسط معلم مدرسه مقصد بر اساس ارزشیابی‌های وی و ارزشیابی‌های معلم مدرسه قبل (در صورت وجود) تعیین می‌شود.

تبصره ۷- مدیر مدرسه موظف است در طول هر نوبت حداقل یک بار (حدود یک ماه قبل از ارزشیابی پایانی) دانش‌آموز و ولی وی را از وضعیت تحصیلی دانش‌آموز در هر درس مطلع نماید.

تبصره ۸- نمره ارزشیابی دانش‌آموزان در هر درس و در هر نوبت به وسیله معلم در لیست نمره‌ها ثبت و امضا می‌شود و حداکثر ۱۰ روز بعد از خاتمه ارزشیابی هر نوبت تسلیم دفتر مدرسه می‌گردد.

ماده ۶- ارزشیابی پایانی پایه‌های اول و دوم و نوبت اول پایه سوم داخلی است و توسط مدرسه برگزار می‌شود. ارزشیابی پایانی نوبت دوم و تجدیدی پایه سوم راهنمایی به صورت هماهنگ با سوالات واحد و برنامه معین توسط سازمان آموزش و پرورش استان ها طرح و در مدرسه برگزار می‌شود.

تبصره ۱- معاونت آموزش و پرورش عمومی می‌تواند در هر یک از پایه‌های تحصیلی دوره راهنمایی، سوالات ارزشیابی پایانی نوبت دوم یک یا دو ماده درسی را طرح کرده و با اطلاع قبلی به استان ها ارسال نماید.

تبصره ۲- طراحی سوال موضوع تبصره ۱ این ماده برای مراکز آموزشی تابعه سازمان ملی پرورش استعدادها درخشان و سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور حسب مورد به سازمان ذی ربط واگذار می‌شود.

تبصره ۳- ارزشیابی غایبین موجه دروس هماهنگ (تبصره ۱) به صورت داخلی و توسط مدرسه برگزار می‌شود.

ماده ۷- ارزشیابی پایانی نوبت اول از مطالب تدریس شده همان نوبت و ارزشیابی پایانی نوبت دوم و پس از آن از تمام محتوای کتاب درسی به عمل می‌آید

تبصره - در مراکز آموزشی تابعه سازمان ملی پرورش استعداد‌های درخشان محتوای جزوات تکمیلی نیز در طراحی سوال لحاظ می‌شود

ماده ۸ - برای دارندگان نقص عضو مؤثر در ارزشیابی کتبی، شفاهی و عملی، مدیر مدرسه با اطلاع اداره آموزش و پرورش متبوع، تسهیلاتی متناسب با نقص عضو فراهم می‌نماید. این گونه افراد در صورت لزوم از ارزشیابی دروس عملی که از نظر جسمی قادر به انجام نمی‌باشند معاف می‌شوند. در چنین صورتی اگر درس یا دروس مذکور دو نوع ارزشیابی (کتبی / شفاهی - عملی) داشته باشد، برای ارزشیابی کتبی یا شفاهی نمره ۲۰ منظور می‌شود و اگر ارزشیابی درس صرفاً عملی باشد نمره‌ای منظور نخواهد شد، در این حالت صورت جلسه‌ای به امضای مدیر و دو نفر از معلمان تنظیم و تسهیلات فراهم شده مستند به این ماده در آن درج می‌شود. علاوه بر آن لازم است موضوع در ستون ملاحظات دفتر ثبت ارزشیابی و کارنامه تحصیلی این قبیل دانش‌آموزان در این خصوص توضیح داده شود.

تبصره ۱- ارزشیابی عملی درس تربیت بدنی برای دانش‌آموز موضوع این ماده باید متناسب با توانایی جسمی وی توسط معلم مربوط انجام شود. شیوه‌نامه مربوط توسط وزارت آموزش و پرورش تهیه و ابلاغ خواهد شد.

تبصره ۲- دانش‌آموز استثنایی (نابینا، جسمی - حرکتی) و دانش‌آموزی که در زمان برگزاری ارزشیابی و یا قبل از آن دچار سانحه‌ای شود به نحوی که قادر به نوشتن نباشد، می‌تواند از منشی مناسبی که از طرف مدیر مدرسه تعیین می‌شود استفاده نمایند.

تبصره ۳- چنانچه دانش‌آموزی به دلیل بیماری خاص قادر به حضور در جلسه ارزشیابی پایانی نباشد با درخواست ولی و ارائه گواهی پزشک و با نظر مدیر، یکی از معلمان در خارج از مدرسه از وی ارزشیابی به عمل می‌آورد.

تبصره ۴- با توجه به شرایط خاص جسمانی دانش‌آموز، مدرسه می‌تواند با تایید شورای مدرسه، اقدام به برگزاری ارزشیابی دروس خاص به صورت چند گزینه‌ای، املاء صحیح و غلط، تخصیص وقت اضافی، متناسب‌سازی سوالات برای دانش‌آموزان استثنایی، جایگزین کردن نمره بخش کتبی به جای شفاهی یا بالعکس برای وی نماید.

تبصره ۵ - دانش‌آموزان استثنایی که به علت اختلال تکلمی شدید قادر به خواندن نیستند (به استثنای دانش‌آموزان ناشنوا)، از ارزشیابی درس قرائت فارسی معاف می‌باشند.

تبصره ۶ - دانش‌آموزانی که دارای اختلال جسمی - حرکتی، نابینایی و یا ناشنوایی هستند، از آموزش و ارزشیابی درس آموزش دفاعی معاف می‌باشند.

ماده ۹- ارزشیابی تعلیمات دینی دانش‌آموزان اقلیت‌های دینی مذکور در قانون اساسی برابر شیوه‌نامه‌های وزارت آموزش و پرورش انجام و نمره آن در دفاتر ثبت ارزشیابی و کارنامه آنان قید می‌شود. دانش‌آموزان مذکور از شرکت در ارزشیابی درس قرآن معاف هستند و در کارنامه آنان برای این درس نمره‌ای منظور نخواهد شد.

تبصره - در صورت تمایل دانش‌آموز به شرکت در ارزشیابی تعلیمات دینی اسلامی منعی برای شرکت وی نخواهد بود.

ماده ۱۰- ارزشیابی از رفتار دانش‌آموز در هر نوبت بر اساس میزان رعایت مقررات از سوی او، توسط مدیر و با نظرخواهی از معاون، مربی تربیتی، اولیای دانش‌آموزان و براساس گزارشهای واصله از معلمان و سایر کارکنان مدرسه انجام می‌شود. گزارش وضعیت انضباط به صورت کیفی بوده و شامل یکی از موارد «عالی»، «بسیار خوب»، «خوب» و «نیاز به راهنمایی و تلاش بیشتر» می‌باشد.

تبصره ۱- نحوه و سهم هریک از عوامل مذکور در تعیین نمره انضباط را شورای مدرسه تعیین می‌کند.

تبصره ۲- در مواردی که وضعیت انضباطی دانش‌آموز حاکی از «نیاز به راهنمایی و تلاش بیشتر» است، موارد به ولی وی گزارش می‌شود.

تبصره ۳- وضعیت انضباط در محاسبه معدل ارزشیابی منظور نمی‌شود ولی در کارنامه تحصیلی و دفتر ثبت ارزشیابی درج می‌گردد.

تبصره ۴- برای شرکت‌کنندگان در ارزشیابی ورودی (تعیین پایه)، داوطلبان آزاد، طرح جامع، دانش‌آموزانی که از جهش تحصیلی استفاده می‌کنند و دانش‌آموزانی که در شرایط سنی بالاتر از سن متعارف خود قرار دارند و در شهریورماه به صورت یک نوبتی در ارزشیابی پایه بالاتر شرکت می‌کنند، نمره انضباط منظور نمی‌گردد.

ماده ۱۱- چنانچه معلم مربوط ظرف ۵ روز پس از انجام هر ارزشیابی پایانی، به هر علتی اوراق ارزشیابی را تصحیح نکند، مدیر مدرسه ضمن گزارش موضوع به اداره آموزش و پرورش متبوع باید به تشخیص خود، اوراق ارزشیابی را جهت تصحیح در اختیار یکی از معلمان واجد شرایط قرار دهد.

ماده ۱۲- مهلت اعتراض به نمرات ارزشیابی پایانی، حداکثر ۵ روز پس از اعلام نتیجه آن نوبت خواهد بود. مدیر مدرسه موظف است اوراق ارزشیابی معترضان را جهت تجدیدنظر در اختیار معلم مربوط و یا به تشخیص خود در اختیار معلم مربوط و یک نفر دیگر از معلمان همان درس قرار دهد. در صورت اعتراض مجدد و یا اختلاف نظر، نظر معلم سوم از همان درس تعیین‌کننده و لازم‌الاجرا است.

تبصره - نمرات ارزشیابی تکوینی و نمرات دروس شفاهی و عملی قابل اعتراض نیستند و نمره اعلام شده قطعی است.

ماده ۱۳- دانش آموزی در خردادماه قبول شناخته می‌شود که دارای شرایط زیر باشد:

الف) معدل کل وی کمتر از ده نباشد.

ب) نمره ارزشیابی نوبت دوم او در هیچ یک از مواد درسی بدون ضریب کمتر از ده نباشد.

ج) نمره سالیانه وی در هیچ یک از مواد درسی کمتر از ۳۰ نباشد.

تبصره ۱- نمره سالیانه هر درس حاصل جمع نمره نوبت اول و دو برابر نمره نوبت دوم خواهد بود.

تبصره ۲- معدل کل دانش آموز عبارت است از مجموع نمره سالیانه همه دروس (به جز انضباط) تقسیم بر سه برابر تعداد مواد درسی آن پایه.

تبصره ۳- در مدارس راهنمایی وابسته به سازمان ملی پرورش استعدادها درخشان، دانش‌آموزی حق ادامه تحصیل در این

مدارس را خواهد داشت که دارای شرایط زیر باشد:

الف) معدل کل وی در خردادماه کمتر از ۱۴ نباشد.

ب) نمره ارزشیابی نوبت دوم وی در هیچ یک از مواد درسی بدون ضریب کمتر از ۱۲ نباشد.

ج) نمره سالیانه وی در هیچیک از مواد درسی کمتر از ۳۶ نباشد.

ماده ۱۴- هر گاه معدل کل دانش‌آموزی در خرداد یا شهریورماه در پایه‌های اول، دوم و سوم راهنمایی حداقل ده (۱۰) باشد

ولی در یک درس نمره کمتر از ده و یا معدل کل وی حداقل دوازده (۱۲) باشد ولی در دو درس نمره کمتر از ده

کسب کند، قبول شناخته می‌شود.

تبصره ۱- دانش‌آموز در طول دوره راهنمایی می‌تواند در هر درس دو بار از مفاد این ماده استفاده کند. استفاده برای بار دوم از این ماده در هر درس، منوط به کسب حداقل نمره ۵ می‌باشد.

تبصره ۲- استفاده دانش‌آموز از مفاد این ماده در خردادماه به شرط احراز بند ج ماده ۱۳ و درخواست کتبی ولی دانش‌آموز بلامانع است.

تبصره ۳- استفاده از مفاد این ماده در دفتر ثبت ارزشیابی و کارنامه تحصیلی، درج می‌شود.

تبصره ۴- مدیران مدارس موظف اند با همکاری اولیا و برنامه‌ریزی لازم، زمینه جبران ضعف درسی این قبیل دانش‌آموزان را فراهم آورند.

تبصره ۵- در مدارس راهنمایی وابسته به سازمان ملی پرورش استعدادها درخشان، پس از برگزاری ارزشیابی نوبت دوم یا

شهریورماه، دانش‌آموزی که معدل کل وی حداقل ۱۵ باشد در یک درس و یا معدل کل وی حداقل ۱۷ باشد در ۲

درس نمره بین ۱۰ تا ۱۲ داشته باشد می‌تواند در این مدارس ادامه تحصیل دهد.

ماده ۱۵- دانش‌آموزی که نمره ارزشیابی نوبت دوم یا نمره سالیانه وی در درس یا دروسی به حد نصاب قبولی نرسیده باشد

تجدید شناخته می‌شود و باید در نوبت تجدیدی در ارزشیابی آن درس یا دروس شرکت کند. نمرات نوبت تجدیدی

در ستون تجدیدی با ضریب دو درج می‌گردد و به جای نمره خردادماه همان درس یا دروس در معدل کل محاسبه و

در صورت احراز شرایط مندرج در بندهای الف و ب ماده ۱۳ و یا ماده ۱۴ قبول شناخته می‌شود.

ماده ۱۶- ارزشیابی تجدیدی هر دانش‌آموز در همان شهرستان یا منطقه آموزشی برگزار می‌شود که ارزشیابی نوبت دوم را

گذرانیده است؛ در صورتی که دانش‌آموز به دلیل موجه نتواند در ارزشیابی تجدیدی مدرسه مربوط شرکت نماید با

اخذ گواهی عکس‌دار (حاوی مشخصات و مواد تجدیدی) از مدرسه مربوط و با معرفی اداره آموزش و پرورش مقصد

می‌تواند در ارزشیابی تجدیدی یکی از مدارس شرکت نماید. نمره‌های تجدیدی چنین دانش‌آموزی از طریق اداره

آموزش و پرورش مقصد، به اداره آموزش و پرورش مبداء جهت ابلاغ به مدرسه‌ای که دانش‌آموز قبلاً تحصیل

می‌کرده است ارسال می‌گردد تا مدرسه مذکور با توجه به نمره‌های دیگر وی و رعایت سایر مقررات اعلام نتیجه

نماید.

ماده ۱۷- چنانچه دانش‌آموزی در ارزشیابی پایانی نوبت اول یا دوم درسی غیبت غیرموجه داشته باشد، نمره پایانی آن درس

صفر محسوب می‌شود و نمره وی در آن درس از میانگین نمره ارزشیابی تکوینی آن نوبت و نمره صفر تعیین خواهد

شد.

تبصره - در دروسی که ارزشیابی آن‌ها به صورت (کتبی، شفاهی یا عملی) صورت می‌پذیرد، نمره دانش‌آموز به صورت زیر محاسبه می‌شود:

نمره تکوینی آن نوبت به علاوه نمره صفر بخشی که غایب بوده به علاوه نمره پایانی بخشی که حاضر بوده تقسیم بر عدد ۳.

ماده ۱۸- دانش‌آموزی که به علت غیبت موجه در نوبت اول یا دوم یا هر دو نوبت در یک یا چند و یا تمام مواد درسی نمره

ارزشیابی نداشته باشد، نمرات ارزشیابی نوبت بعدی و یا ارزشیابی مرداد یا شهریورماه وی برای نوبت اول یا دوم

منظور می‌گردد و برابر شرایط مواد ۱۳ و ۱۴ اعلام نتیجه می‌شود.

ماده ۱۹- اگر دانش‌آموزی با عذر موجه در ارزشیابی هیچ یک از مواد درسی نوبت دوم و شهریورماه شرکت نکند، صرفنظر از

اینکه در نوبت اول نمره داشته یا نداشته باشد، آن سال تحصیلی برای وی وقفه تحصیلی محسوب می‌گردد.

ماده ۲۰- چنانچه دانش آموزی بدون عذر موجه در فاصله زمانی بعد از ثبت نام و قبل از برگزاری ارزشیابی نوبت اول مدرسه را ترک کند هر چند که نمره ارزشیابی تکوینی داشته باشد آن سال تحصیلی برای وی ترک تحصیل تلقی شده و کارنامه مردودی صادر نمی گردد. اگر دانش آموزی بعد از برگزاری ارزشیابی نوبت اول بدون عذر موجه مدرسه را ترک کند و در هیچ یک از ارزشیابی مواد درسی نوبت دوم و شهریورماه شرکت نکند آن سال تحصیلی برای وی کارنامه مردودی صادر می گردد.

ماده ۲۱- از دانش آموزی که در ارزشیابی نوبت دوم و یا شهریورماه در یک یا چند ماده درسی غیبت موجه داشته باشد با پیشنهاد مدیر مدرسه و موافقت شورای مدرسه تا دو هفته پس از پایان آن نوبت، ارزشیابی به عمل می آید.

ماده ۲۲- غایبین موجه داوطلب آزاد در ارزشیابی نوبت دوم و شهریورماه می توانند در صورت موافقت کمیسیون خاص اداره آموزش و پرورش محل، تا دو هفته پس از پایان ایام ارزشیابی، در ارزشیابی درس یا دروس مربوط شرکت کنند.

ماده ۲۳- از دانش آموزان تجدیدی که در کلاس های جبرانی تابستانی شرکت می نمایند، بلافاصله پس از اتمام دوره با رعایت سایر مقررات مربوط ارزشیابی به عمل می آید. نمره قبولی اینگونه دانش آموزان در ستون شهریورماه درج خواهد شد.

تبصره - دانش آموزانی که در این ارزشیابی در درس یا دروسی نمره قبولی کسب نمایند اجازه دارند مجدداً در نوبت بعدی ارزشیابی آن درس یا دروس شرکت کنند.

ماده ۲۴- دانش آموزانی که ارزشیابی آنان به علل مختلف از قبیل حوادث غیرمترقبه یا بلایای طبیعی برگزار نشده و یا اوراق ارزشیابی آنان مفقود یا معدوم گردیده است می توانند با تایید کمیسیون خاص اداره آموزش و پرورش منطقه در اولین فرصت و حداکثر تا یک ماه پس از پایان ایام ارزشیابی در ارزشیابی مجدد شرکت نمایند.

ماده ۲۵- دانش آموزانی که به دلایل موجه از قبیل شرکت در المپیادها و دوره های آموزشی مربوط، مسابقات علمی، فرهنگی، ورزشی و نظایر آن و با تشخیص کمیسیون خاص اداره آموزش و پرورش موفق به شرکت در ارزشیابی مربوط نمی شوند، می توانند علاوه بر استفاده از ماده ۲۱ در نوبت ارزشیابی بعدی شرکت کنند. قبولی آنان به عنوان قبولی در ارزشیابی نوبت قبل محسوب خواهد شد.

ماده ۲۶- کلیه کسانی که یکی از بستگان درجه اول آن ها در طول سال تحصیلی شهید، اسیر یا مفقود می گردد و همچنین دانش آموزانی که یکی از بستگان درجه اول آن ها در فاصله یک ماه قبل از آغاز ارزشیابی نوبت دوم یا شهریورماه فوت می شود، در آن نوبت ارزشیابی مردود نخواهند شد. این قبیل افراد می توانند علاوه بر نوبت های ارزشیابی مذکور در یک نوبت ارزشیابی دیگر همراه با غایبین موجه شرکت کنند.

ماده ۲۷- نمره ارزشیابی نوبت های اول، دوم و تجدیدی و وضعیت انضباط حداکثر یک ماه پس از خاتمه ارزشیابی در دفتر ثبت ارزشیابی مدرسه و کارنامه تحصیلی دانش آموزان در ستون های جداگانه به صورت رایان های ثبت می شود.

تبصره - کارنامه دانش آموزان و دفتر ثبت ارزشیابی مدرسه حداکثر یک ماه پس از اعلام نتیجه قطعی ارزشیابی به امضای مدیر و مسئول ثبت نمرات می رسد و با مهر مدرسه مهر می گردد.

ماده ۲۸- قبول شدگان ساعی و برجسته پایه اول راهنمایی تحصیلی با رعایت شرایط زیر و تقاضای کتبی ولی خود می توانند در ارزشیابی شهریورماه پایه دوم راهنمایی شرکت نمایند و در صورت موفقیت به صورت جهشی به پایه سوم راهنمایی ارتقا یابند:

الف) معدل کل پایه اول آنان حداقل ۱۸ و نمره نوبت دوم آنان در هر درس حداقل ۱۵ باشد.

ب) در ارزشیابی شهریورماه پایه دوم در هیچ یک از مواد درسی نمره کمتر از ۱۶ کسب ننماید.

تبصره ۱- نمرات قبول شدگان ارزشیابی جهشی در ستون شهریورماه دفتر ثبت ارزشیابی و کارنامه تحصیلی ثبت، و با ذکر استناد به مفاد این ماده مهر و امضا می شود.

تبصره ۲- شرایط جهش در مدارس راهنمایی تحصیلی وابسته به سازمان ملی پرورش استعداد های درخشان به شرح ذیل می باشد:

الف) معدل کل دانش آموز حداقل ۱۹ بوده و در ارزشیابی نوبت دوم در هیچ یک از مواد درسی نمره کمتر از ۱۸ نداشته باشد.

ب) در ارزشیابی مربوط به جهش تحصیلی که در شهریورماه برگزار می شود، در هیچ یک از مواد درسی نمره کمتر از ۱۷ کسب ننماید.

ماده ۲۹- افراد مشروحه زیر با رعایت حداقل سن متعارف که برای پایه های اول تا سوم دوره راهنمایی تحصیلی به ترتیب ۱۱، ۱۲ و ۱۳ سال تمام می باشد، می توانند با درخواست کتبی و تأیید مراجع مربوط و معرفی اداره آموزش و پرورش منطقه/ ناحیه/ شهرستان در ارزشیابی ورودی (تعیین پایه تحصیلی) - که از کلیه درس های مربوط به آن پایه به عمل می آید - در اولین نوبت رسمی ارزشیابی، همراه با سایر دانش آموزان شرکت کنند و در صورت قبولی در کلیه درس های هر پایه مدرک قبولی برای آنان صادر می شود و با رعایت شرایط، مجاز به ادامه تحصیل خواهند بود:

۱- افرادی که قسمتی از تحصیلات خود را در مدارس خارجی گذرانیده‌اند و مدرک تحصیلی آنان قابل ارزشیابی در کمیسیون ارزشیابی مدارک تحصیلی خارجی نمی باشد و یا هیچگونه مدرک تحصیلی که میزان تحصیلات خارجی آن‌ها را مشخص کند نداشته باشند.

۲- افرادی که به دلیل عدم دسترسی به مدرسه یا بیماری نتوانسته‌اند به موقع وارد مدرسه شوند.

۳- دانش‌آموزانی که بخشی از مدارک تحصیلی آنان در اثر حوادثی از قبیل سیل، زلزله، جنگ، آتش‌سوزی و ... از بین رفته و هیچگونه سابقه‌ای از مدارک آنان وجود نداشته باشد.

۴- افرادی که در ادامه تحصیل آنان فاصله ایجاد شده است مشروط بر آنکه دارای مدرک پنجم ابتدایی باشند.

تبصره ۱- ارزشیابی ورودی (تعیین پایه) در دوره راهنمایی تحصیلی طبق مفاد این آیین‌نامه به صورت یک نوبتی است و مواد ارزشیابی و شرایط قبولی آنان مانند داوطلبان آزاد خواهد بود. در صورت مردودی، مدرسه می‌تواند از وی در پایه پایین‌تر ارزشیابی به عمل آورد.

تبصره ۲- نمرات ارزشیابی ورودی (تعیین پایه) قبول‌شدگان در ستون شهریورماه دفتر ارزشیابی آن سال و کارنامه تحصیلی آنان ثبت می‌شود. شماره معرفی‌نامه با اشاره به ماده ۲۹ این آیین‌نامه در ستون ملاحظات درج و توسط مدیر مدرسه امضاء و مهر می‌شود.

تبصره ۳- چنانچه مدارک تحصیلی خارجی دانش‌آموزی جهت ارزشیابی ناقص باشد و تا پایان ارزشیابی خردادماه پایه تحصیلی قطعی دانش‌آموز توسط کمیسیون ارزشیابی مدارک خارجی مشخص نشود، ارزشیابی خرداد و شهریور وی به عنوان ارزشیابی ورودی (تعیین پایه) محسوب خواهد شد و چنانچه دانش‌آموز در ارزشیابی شهریورماه قبول نشود می‌تواند جهت تعیین پایه در ارزشیابی دروس پایه پایین‌تر به صورت یک نوبتی شرکت کند.

تبصره ۴- در مورد دانش‌آموزان استثنایی، به حداقل سن متعارف در هر پایه تحصیلی در این ماده ۲ سال اضافه می‌شود.

ماده ۳۰- دانش‌آموزانی که به دلایل مختلف از قبیل عدم دسترسی به مدرسه، تکرار پایه و وقفه تحصیلی در شرایط سنی بالاتر از سن متعارف پایه تحصیلی خود قرار دارند، می‌توانند در صورت قبولی در ارزشیابی خردادماه با حداقل معدل (۱۴)، در شهریورماه همان سال تحصیلی در ارزشیابی پایه بالاتر در مدرسه قبلی یا مدرسه جدیدی که برای ادامه تحصیل ثبت‌نام کرده‌اند، به صورت یک نوبتی شرکت کنند و در صورت احراز شرایط قبولی به پایه بعدی ارتقا یابند.

تبصره - کارنامه و دفتر ارزشیابی تحصیلی برای شرکت‌کنندگان در ارزشیابی موضوع این ماده به صورت یک نوبتی تنظیم می‌گردد.

ماده ۳۱- دانش‌آموزانی که تا پایان شهریورماه شرایط قبولی پایه سوم راهنمایی تحصیلی را احراز نمی‌کنند، می‌توانند در ارزشیابی نوبت دی‌ماه سال تحصیلی بعد به صورت داوطلب آزاد در ارزشیابی دنباله دروس خود شرکت کنند و در صورت کسب شرایط قبولی، گواهینامه پایان تحصیلات دوره راهنمایی تحصیلی را دریافت نمایند.^۲

تبصره ۱- این مصوبه شامل آن دسته از دانش‌آموزان مدارس روزانه که تا پایان شهریورماه دارای حداقل ۱۶ سال تمام می‌باشند و همچنین دانش‌آموزان مدارس بزرگسالان، داوطلبان آزاد، بزرگسالان شرکت‌کننده در ارزشیابی جامع و دارندگان کارنامه مردودی سال سوم راهنمایی در سالهای قبل می‌شود.

تبصره ۲- افرادی که در ارزشیابی دی‌ماه شرایط قبولی پایه سوم راهنمایی تحصیلی را کسب می‌کنند به شرط دارا بودن سایر شرایط، می‌توانند از نیم سال دوم در دبیرستان‌های بزرگسالان ثبت‌نام کرده و ادامه تحصیل دهند.

تبصره ۳- سئوالات ارزشیابی این‌گونه دانش‌آموزان از تمام محتوای کتاب‌های درسی مربوط طرح خواهد شد.

ماده ۳۲- ارزشیابی داوطلبان آزاد دوره راهنمایی تحصیلی با رعایت بندهای زیر برگزار می‌شود:

(الف) مواد و تبصره‌هایی از این آیین‌نامه که ناظر بر تحصیلات ضمن سال تحصیلی دانش‌آموزان است، شامل داوطلبان آزاد نخواهد بود.

(ب) برای داوطلبان آزاد نمره ارزشیابی تکوینی منظور نمی‌شود.

(ج) داوطلبان آزاد از ارزشیابی انضباط و دروس ورزش و پرورشی معاف‌اند و برای آنان در این دروس نمره‌ای منظور نمی‌شود.

(د) داوطلبان آزاد از گذراندن بخش عملی درس آمادگی دفاعی معاف بوده و نمره بخش نظری به عنوان نمره این درس منظور خواهد شد.

۱- برابر ماده واحده و تبصره آن مصوب جلسه ۷۹۱ تاریخ ۸۸/۴/۲۳ که طی شماره ۱۶۸۴۹/۱۲۰ تاریخ ۸۸/۵/۱۸ ابلاغ شده است: به دانش‌آموزان دوره راهنمایی روزانه که در یک پایه تحصیلی دو بار مردود شده‌اند و در آخرین نوبت تجدیدی موفق به کسب شرایط قبولی نشده‌اند، فرصت داده می‌شود با تأیید شورای مدرسه (با حضور معلمین دروسی که دانش‌آموز در آن نمره قبولی کسب نکرده است) و به شرط شرکت در کلاسهای تقویتی، حداکثر تا پایان مهرماه در یک نوبت ارزشیابی اضافی شرکت کنند و در صورت کسب شرایط قبولی به پایه بالاتر ارتقاء یابند. این قبیل دانش‌آموزان در صورت قبولی می‌توانند در مراکز آموزش از راه دور و یا در صورت داشتن سایر شرایط، در مدارس روزانه ادامه تحصیل دهند. ثبت‌نام و ادامه تحصیل این دانش‌آموزان در مدارس روزانه مشروط بر آن است که به تشخیص شورای مدرسه خلی در روند تشکیل کلاس‌ها ایجاد نشده و امکان جبران عقب‌ماندگی یک ماهه نیز فراهم باشد

ه) داوطلبان آزاد و دانش‌آموزان مدارس بزرگسال پایه اول راهنمایی تحصیلی که واجد شرایط مندرج در ماده ۲۸ این آیین‌نامه می‌باشند می‌توانند شهریورماه در ارزشیابی جهشی شرکت کنند و در صورت احراز شرایط مندرج در ماده مذکور به پایه سوم راهنمایی ارتقا یابند.

ماده ۳۳- ارزشیابی جامع^۳

دارندگان مدرک قبولی پایه ششم ابتدایی نظام قدیم و یا پایه پنجم ابتدایی که مدرک تحصیلی خود را تا سال ۹۱-۱۳۹۰ کسب کرده باشند، مشروط بر آنکه حداقل ۱۸ سال تمام سن داشته باشند، می‌توانند در زمان برگزاری ارزشیابی نوبت دوم یا شهریورماه پایه سوم راهنمایی به صورت داوطلب آزاد در ارزشیابی جامع شرکت کنند و در صورت موفقیت کارنامه قبولی پایه سوم راهنمایی تحصیلی را دریافت نمایند.

تبصره ۱- مبنای محاسبه سن، اول مهرماه هر سال تحصیلی خواهد بود.

تبصره ۲- سؤالات دروس تعلیمات دینی، اجتماعی، تاریخ و جغرافیا در ارزشیابی جامع از کتاب‌های دوم راهنمایی و سوم راهنمایی به نسبت ۸ نمره از پایه دوم و ۱۲ نمره از پایه سوم طرح می‌شود. سؤالات سایر دروس همانند سؤالات دانش‌آموزان پایه سوم راهنمایی تحصیلی خواهد بود.

تبصره ۳- نتیجه ارزشیابی جامع، مطابق مقررات مربوط به داوطلبان آزاد و مفاد این آیین‌نامه اعلام خواهد شد.

ماده ۳۴- به قبول شدگان پایه سوم راهنمایی علاوه بر کارنامه، گواهینامه پایان تحصیلات دوره سه ساله راهنمایی تحصیلی نیز اعطاء می‌شود.

ماده ۳۵- دفتر ثبت ارزشیابی تحصیلی و تربیتی مدرسه باید حداکثر یک ماه پس از آخرین ارزشیابی در آن سال پلمپ شده و توسط فردی که از سوی اداره آموزش و پرورش مأمور می‌شود بررسی، مسدود، مهر و امضاء گردد.

ماده ۳۶- ارزشیابی دانش‌آموزان دوره عمومی بزرگسالان و مدارس ایرانی خارج از کشور طبق مفاد این آیین‌نامه انجام می‌گیرد.

تبصره - درس آموزش دفاعی از جدول مواد درسی مدارس ایرانی خارج از کشور و درس ورزش از جدول مواد درسی دوره راهنمایی تحصیلی بزرگسالان (شبانہ) حذف می‌شود.

ماده ۳۷- اوراق ارزشیابی‌های پایانی نوبت دوم و تجدیدی حداکثر به مدت شش ماه بعد از پایان سال تحصیلی نگه داری و سپس برابر مقررات امحاء می‌شود، ولی دفاتر ثبت ارزشیابی مدرسه به طور دائم نگه داری می‌شود. کارنامه تحصیلی دانش‌آموز نیز تا مدتی که برابر مقررات تحویل ولی وی نشده است باید در مدرسه حفظ گردد.

ماده ۳۸- با متخلفان در ارزشیابی، طبق آیین‌نامه رسیدگی به تخلفات امتحانی مصوب شورای عالی آموزش و پرورش رفتار می‌شود.

ماده ۳۹- نظارت بر برگزاری ارزشیابی‌های پیشرفت تحصیلی دوره راهنمایی تحصیلی داخل و خارج کشور برعهده معاونت آموزش و پرورش عمومی و با همکاری معاونت توسعه مشارکتهای مردمی می‌باشد.

تبصره - نظارت بر ارزشیابی‌های پیشرفت تحصیلی دوره راهنمایی مراکز آموزشی سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان و سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور (حسب مورد) به عهده سازمان مربوط خواهد بود.

ماده ۴۰- با تصویب این آیین‌نامه مقررات مغایر لغو می‌شود.

موضوع: آیین‌نامه ارزشیابی تحصیلی و تربیتی دوره راهنمایی تحصیلی در هفتصد و پنجاهمین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۱۳۸۶/۴/۲۶ به تصویب رسید.



نوع ارزشیابی پایانی هر درس در دوره راهنمایی تحصیلی

ردیف	نام درس	نوع ارزشیابی	ملاحظات
۱	قرآن	کتبی - شفاهی	۱۰ نمره کتبی - ۱۰ نمره شفاهی
۲	تعلیمات دینی	کتبی	
۳	عربی	کتبی - شفاهی	۱۵ نمره کتبی - ۵ نمره شفاهی
۴	تعلیمات اجتماعی	کتبی	
۵	تاریخ	کتبی	
۶	جغرافیا	کتبی	
۷	قرائت فارسی (خواندن و درک مطالب و دستور زبان فارسی)	شفاهی	
۸	املاء فارسی	کتبی	
۹	انشاء فارسی	کتبی	
۱۰	قرائت و مکالمه زبان خارجی	شفاهی	
۱۱	دستور، درک مطلب، املاء و جمله‌نویسی زبان خارجی	کتبی	
۱۲	ریاضیات	کتبی	
۱۳	علوم تجربی	کتبی - عملی	۱۵ نمره کتبی - ۵ نمره عملی
۱۴	شناخت حرفه و فن	کتبی - عملی	۸ نمره کتبی - ۱۲ نمره عملی
۱۵	هنر	عملی	
۱۶	تربیت بدنی	عملی - شفاهی	
۱۷	آموزش آمادگی دفاعی ^۲	کتبی - عملی	۱۲ نمره بخش کتبی و ۸ نمره بخش عملی
۱۸	پرورشی ^۲	کتبی - نظری و عملی	۵ نمره کتبی - ۱۵ نمره نظری و عملی و حضور فعال دانش آموز ^۳
۱۹	انضباط	-	

شورای عالی آموزش و پرورش

۱- به استناد مصوبه جلسه ۷۶۲ تاریخ ۸۶/۱۲/۲۱ به شماره ابلاغ ۱۲۰/۹۸۵۳ تاریخ ۸۷/۳/۲۶
 ۲- ارزشیابی درس پرورشی برابر رای ششصد و چهل و سومین جلسه شورای عالی تاریخ ۷۸/۱۰/۲ انجام می شود.